

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central, judecător – A. Roșca
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți, judecători – Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu

ÎNCHEIERE

14 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Bondarciuc Maria, prin intermediul avocatului Lichii Iana,

în cauza civilă la cererea înaintată de Bondarciuc Olesea în interesele minorilor XXXXXXXXXXXX și XXXXXXXXXXXX, Nicic (Bondarciuc) Natalia și Bondarciuc Ion către Inspectoratul Fiscal de Stat, persoană interesată Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Bălți privind prelungirea termenului de acceptare a succesiunii și constatarea faptului acceptării succesiunii,

și cererea înaintată de Bondarciuc Maria către Bondarciuc Olesea, Nicic (Bondarciuc) Natalia și Bondarciuc Ion privind constatarea faptului acceptării succesiunii,

împotriva deciziei din 12 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Bondarciuc Maria, prin intermediul avocatului Lichii Iana, și menținută hotărârea din 13 decembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 04 ianuarie 2019, Bondarciuc Olesea, în interesele minorilor XXXXXXXXXXXX și XXXXXXXXXXXX, Nicic (Bondarciuc) Natalia și Bondarciuc Ion s-au adresat în instanța de judecată către Inspectoratul Fiscal de Stat, persoană interesată Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Bălți, cu o cerere privind prelungirea termenului de acceptare a succesiunii și constatarea faptului acceptării succesiunii.

În motivarea cererii reclamanții au indicat că, Bondarciuc Serghei a decedat la XXXXXXXXXXXX în rezultatul unui accident, care a avut loc pe teritoriul regiunii Cernăuți, Ucraina. După decesul lui a rămas patrimoniul succesoral - 1/4 din apartamentul 2, situat pe str. XXXXXXXXXXXX, 19, m. Bălți.

Bondarciuc Olesea a fost în relații de căsătorie cu Bondarciuc Serghei, căsătoria fiind desfacută la XXXXXXXXXXXX. Din căsătorie au doi copii minori: XXXXXXXXXXXX, a.n. XXXXXXXXXXXX, și XXXXXXXXXXXX, a.n. XXXXXXXXXXXX. Copiii minori sunt moștenitori după decesul tatălui lor. Copiii

sunt la întreținerea reclamantei. Din cauza lipsei locuinței proprii, reclamanta Bondarciuc Olesea este nevoită să închirieze spațiul locative, iar familia ei are dificultăți materiale. Despre faptul că soțul ei decedat avea o cotă-parte în apartamentul nr. 2 din str. XXXXXXXXXXXX, 19, m. Bălți, ce constituie patrimonial succesoral, a aflat în luna septembrie 2018. În interesele copiilor minori, întru evitarea lezării drepturilor lor, s-a adresat cu cerere în instanța de judecată și a solicitat de a recunoaște motivul omiterii termenului de acceptare a succesiunii întemeiat și de a prelungi acest termen.

Reclamanta Nicic (Bondarciuc) Natalia a indicat că a încheiat căsătoria cu Bondarciuc Serghei la XXXXXXXXXXXX. La XXXXXXXXXXXX, s-a născut fiica XXXXXXXXXXXX, care a decedat împreună cu soțul, în accidentul rutier în anul 2016. Ca soție, este moștenitor după decesul soțului. În rezultatul accidentului rutier, în care au decedat soțul și fiica, ea a primit leziuni corporale grave, timp îndelungat a primit tratament, a suportat câteva intervenții chirurgicale. Până în prezent primește tratamentul de reabilitare. Din cauza traumei creierului, stării precare de sănătate, necesității tratamentului și reabilitării, nu a putut să se adreseze la timp pentru a accepta moștenirea. Mai mult ca atât, despre faptul că soțul decedat are o cotă-parte în apartamentul nr. 2 din str. XXXXXXXXXXXX, 19, mun. Bălți, a aflat doar în septembrie 2018. Consideră că motivul omiterii termenului de acceptare a succesiunii este întemeiat și solicită să fie prelungit.

Reclamantul Bondarciuc Ion a invocat că este tatăl defunctului Bondarciuc Serghei, decedat la XXXXXXXXXXXX, fiind moștenitor de clasa I, este coproprietarul apartamentului nr. 2 din str. XXXXXXXXXXXX, 19, mun. Bălți. Astfel, la privatizarea acestui apartament au participat: el, fosta soție Bondarciuc Maria, feciorul decedat Bondarciuc Serghei și fiica Bondarciuc Liudmila. După decesul feciorului de facto a acceptat moștenirea, se folosește de averea succesorală, achită serviciile comunale, este înregistrat în apartament, l-a înmormântat pe fecior și a instalat monument pe mormântul lui.

Reieșind din cele expuse, reclamantii au solicitat să fie recunoscut întemeiat motivul de omitere a termenului de acceptare a succesiunii de către Bondarciuc Natalia și de către Bondarciuc Olesea (în interesele copiilor minori), rămase după decesul lui Bondarciuc Serghei, decedat la XXXXXXXXXXXX în Dinovți, Novoselițki, regiunea Cernăuți, Ucraina, și anume a cotei-părți din apartamentul nr. 2 din str. XXXXXXXXXXXX, 19, m. Bălți, și să fie prelungit acest termen; să fie constatat faptul acceptării de către Bondarciuc Ion a averii succesorale, și anume a cotei-părți din apartamentul nr. 2 din str. XXXXXXXXXXXX, 19, m. Bălți, rămase după decesul fiului Bondarciuc Serghei, decedat la XXXXXXXXXXXX în Dinovți, Novoselițki, regiunea Cernăuți, Ucraina.

Ulterior, reprezentantul reclamantului Bondarciuc Ion, avocatul Nadejda Pîrlițanu, a depus o cerere privind concretizarea cerințelor, prin care a solicitat în cererea depusă la p.1 a completa cerința după cuvintele “și anume cota-parte în apartamentul nr. 2 din str. XXXXXXXXXXXX, 19, mun. Bălți” și cota-parte în lotul de pământ cu nr.cadastral XXXXXXXXXXXX, cu suprafața de 0,0902 ha (31%), amplasat pe str. XXXXXXXXXXXX, 19, m. Bălți”; la p.2 al cererii a completa după cuvintele “și anume a cotei părți în apartamentul nr. 2 din str. XXXXXXXXXXXX, 19, m. Bălți “și cota-parte în lotul de pământ cu nr.cadastral XXXXXXXXXXXX, cu suprafața de 0,0902 (31%), amplasat pe str. XXXXXXXXXXXX, 19, m. Bălți”.

La 16 septembrie 2019, avocatul Lichii Iana, în interesele Mariei Bondarciuc, a înaintat o cerere de constatare a acceptării moștenirii legale prin intrarea în posesia patrimoniului succesoral.

În motivarea cererii a invocat că, potrivit Certificatului din 10 aprilie 2019, casa de locuit din str. XXXXXXXXXXXX 19, ap. 2 din mun. Bălți este amplasată pe lotul de pământ cu suprafața de 0,0902 ha.

La 08 aprilie 2014, conform hotărârii Consiliului mun. Bălți nr. 2/28 din 27 martie 2014, a fost eliberat titlu pentru lotul de pământ pe numele lui Bondarciuc Ion, Bondarciuc Maria, Bondarciuc Ludmila și Bondarciuc Serghei. Astfel, Bondarciuc Serghei a fost coproprietar nu doar a cotei-părți din apartament, dar și a lotului de pământ cu numărul cadastral 0300208207.

La XXXXXXXXXXXX, a decedat fiul Mariei Bondarciuc, Bondarciuc Serghei, conform certificatului de deces 63-T, eliberat XXXXXXXXXXXX de către OSC Bălți.

Faptul că, Bondarciuc Serghei, a.n. XXXXXXXXXXXX, este fiul Mariei Bondarciuc, se atestă din certificatul de naștere seria IV nr. XXXXXXXXXXXX, eliberat la XXXXXXXXXXXX.

După decesul fiului Bondarciuc Serghei, reclamanta a acceptat moștenirea legală, adică $\frac{1}{4}$ cotă-parte din imobilul situat în mun. Bălți, str. XXXXXXXXXXXX, 19, ap. 2, prin intrarea în posesiunea patrimoniului succesoral, adică a continuat să locuiască, să întrețină și să achite serviciile comunale și impozitul pe bunul imobiliar.

Astfel, conform prevederilor art. 1516 alin. (3) din Codul civil, Bondarciuc Maria a acceptat moștenirea după decesul fiului său, Bondarciuc Serghei, prin intrarea în posesiunea a $\frac{1}{4}$ cotă-parte a patrimoniului succesoral ce îi aparținea acestuia. Acceptarea de către Bondarciuc Maria a moștenirii prin intrarea în posesiunea patrimoniului succesoral, se demonstrează și prin faptul că ultima are viză de domiciliu în bunul imobil care face parte din averea sa succesorală, fapt demonstrat atât prin Certificatul eliberat de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” Serviciul cadastral teritorial „Bălți” la 17 ianuarie 2019, cât și prin înscrisul din buletinul de identitate și prin faptul că Bondarciuc Maria este coproprietara acestui bun imobil.

Prin hotărârea din 13 decembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, s-a admis parțial acțiunea. S-a prelungit lui Nicic (Bondarciuc) Natalia termenul de acceptare a succesiunii după decesul lui Bondarciuc Serghei, decedat la XXXXXXXXXXXX, cu 6 (șese) luni. S-a constatat faptul că Bondarciuc Ion a acceptat moștenirea prin intrarea în posesiune a patrimoniului succesoral după decesul fiului său, Bondarciuc Serghei, decedat la XXXXXXXXXXXX, situat în mun. Bălți, str. XXXXXXXXXXXX, 19, ap. 2. În rest, cererea înaintată de Bondarciuc Olesea, în interesele minorilor XXXXXXXXXXXX și XXXXXXXXXXXX, s-a respins ca neîntemeiată. S-a admis cererea înaintată de Bondarciuc Maria către Bondarciuc Olesea, Nicic (Bondarciuc) Natalia și Bondarciuc Ion privind constatarea faptului acceptării succesiunii. S-a constatat faptul că Bondarciuc Maria a acceptat moștenirea prin intrarea în posesiune a patrimoniului succesoral după decesul fiului său, Bondarciuc Serghei, decedat la XXXXXXXXXXXX, situat în mun. Bălți, str. XXXXXXXXXXXX, 19, ap. 2.

Prin decizia din 12 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea de apel depusă de Bondarciuc Maria, prin intermediul avocatului Lichii Iana, și menținută hotărârea din 13 decembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că constatările primei instanțe sunt corecte, iar concluziile expuse în hotărâre sunt întemeiate. Astfel, instanța de apel a confirmat că a fost dovedită accepatarea succesiunii de către părinții defunctului Bondarciuc Serghei, prin intrarea în posesiunea patrimoniului succesoral, precum și temeinicia omiterii termenului de acceptare a succesiunii de către Nicic (Bondarciuc) Natalia, din cauza stării de sănătate.

La 19 martie 2021, Bondarciuc Maria, prin intermediul avocatului Lichii Iana, a contestat cu recurs decizia din 12 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar, s-a invocat că Bondarciuc Ion de fapt nu locuiește în imobilul ce constituie masa succesorală și, în consecință, nu a acceptat succesiunea prin intrarea în posesiune a acestuia. Cu referire la pretențiile înaintate de Nicic (Bondarciuc) Natalia, s-a indicat că starea sa de sănătate nu a fost probată corespunzător, precum și imposibilitatea de a se adresa notarului cu o cerere de acceptare a succesiunii, în situația în care ultima, în perioada de după decesul soțului său, s-a adresat cu cerere altor instituții de stat.

Astfel, recurenta a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 12 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți și casarea parțială a hotărârii din 13 decembrie 2019 a Judecătoria Bălți, sediul Central, în partea admiterii pretențiilor lui Bondarciuc Ion și Nicic (Bondarciuc) Natalia, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de respingere a acestor cerințe.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Bondarciuc Maria, prin intermediul avocatului Lichii Iana este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Bălți a fost pronunțată la 12 noiembrie 2020 și expediată participanților la proces la 15 ianuarie 2021 (f.d. 245, vol. I), fiind recepționată de către avocatul recurenteii la 19 ianuarie 2021 (f.d. 248, vol. I). Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 12 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost înregistrat la 19 martie 2021, fiind expediat prin poștă la 17 martie 2021 (f.d. 16, vol. II), în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentei cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentei, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Bondarciuc Maria, prin intermediul avocatului Lichii Iana.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Bondarciuc Maria, prin intermediul avocatului Lichii Iana.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătoria

Galina Stratulat,

Iurie Bejenaru